

Susanna Onnela

Erilaiset oppimistyylit ja niiden tunnistaminen varhaiskasvatuksessa

Opinnäytetyö

Syksy 2020

SeAMK Sosiaali- ja
terveysalan osa-alue

Sosionomi (AMK)

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Sosiaali- ja terveysala

Tutkinto-ohjelma: Sosionomi (AMK)

Tekijä: Susanna Onnela

Työn nimi: Erilaiset oppimistyyliä ja niiden tunnistaminen varhaiskasvatuksessa

Ohjaaja: Tiina Hautamäki

Vuosi: 2020

Sivumäärä: 40

Liitteiden lukumäärä: 2

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, tunnistetaanko varhaiskasvatuksessa erilaisia oppimistyyliä ja onko niitä mahdollista huomioida toimintaa suunniteltaessa. Opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus.

Työssä käytetään teoriapohjana oppimistyylien kolmijakoa, jonka mukaan oppimistyyliä on kolme erilaista. Auditivinen oppija oppii kuulemalla, visuaalinen oppija taas oppii näkemällä sekä kinesteettinen oppija oppii tekemällä.

Aineiston kerääminen toteutettiin nimettömällä ja avoimella kyselyllä yhden päiväkodin työntekijöille ja vastaajina oli sekä varhaiskasvatuksen opettajia että lastenhoitajia. Kyselyn vastauksen analysoitiin sisällönanalyysin avulla.

Vastauksista selviää, että oppimistyyliä ovat yleisesti ottaen kaikille tuttuja, mutta niiden huomioiminen ja tunnistaminen varhaiskasvatuksessa on haasteellista. Vastaajat kokivat kuitenkin, että olisi hyvä enemmän kiinnittää huomiota erilaisiin oppimistyyliin ja mahdollisesti luoda erilaiset oppimistyyliä huomioivaa toimintaa jatkossa.

Avainsanat: varhaiskasvatus, oppimistyyli, oppiminen, opetus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Health Care and Social Work

Degree programme: Bachelor of Social Services

Author/s: Susanna Onnela

Title of thesis: Different Learning Styles And How To Identify Them In Early Childhood Education

Supervisor(s): Tiina Hautamäki

Year: 2020 Number of pages: 40 Number of appendices: 2

The aim of the thesis is to find out whether different learning styles are identified in early childhood education and whether it is possible to take them into account when planning activities. The thesis is a qualitative research.

The thesis is based on the three divisions of learning styles, according to which there are three different learning styles. Auditory (learns by hearing), visual (learns by seeing) and kinesthetic (learns by doing).

The data were collected through an anonymous and open survey for employees of one daycare, and the respondents were both early childhood education teachers and childminders. The response to the survey was analyzed using content analysis.

The answers show that learning styles are generally familiar to everyone, but it is challenging to consider and identify them in early childhood education. However, the respondents felt that, in the future it would be good to pay more attention to different learning styles and possibly create more activities based on them.

Keywords: early childhood education, learning style, learning, teaching

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
1 JOHDANTO.....	6
2 OPETUS OPPIMISEN MAHDOLLISTAJANA VARHAISKASVATUKSESSA.....	8
2.1 Varhaiskasvatustaki mahdollistaa oppimisen.....	8
2.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.....	8
2.3 Opetuksen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa.....	11
3 MITEN OPPIMINEN TAPAHTUU.....	14
3.1 Oppimisen teoriaa.....	14
3.2 Lasten oppiminen.....	15
4 ERILAISIA OPPIMISTYYLEJÄ.....	20
4.1 Oppimistyyliet teoriassa.....	20
4.2 Auditiiivinen oppimistyyli.....	23
4.3 Visuaalinen oppimistyyli.....	24
4.4 Kinesteettinen oppimistyyli.....	24
4.5 Oppimistyylin tunnistaminen.....	26
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS JA TUTKIMUSMENETELMÄT ...	28
5.1 Laadullinen tutkimus.....	28
5.2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimustehtävät.....	29
5.3 Aineiston keruu.....	29
5.4 Aineiston analysointi.....	30
5.5 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	31
6 TULOKSET.....	33
6.1 Oppimistyylien tunnistaminen ja huomioiminen varhaiskasvatuksessa.....	33
6.2 Toiminnan sujuvuus varhaiskasvatuksessa.....	34
7 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	35
8 POHDINTA.....	36

LÄHTEET	37
LIITTEET	40

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia erilaisia oppimistyyliä sekä niiden huomioimista varhaiskasvatuksessa. Tarkoituksena on selvittää, onko lasten oppimistyylien tunnistaminen mahdollista varhaiskasvatuksessa ja miten erilaiset oppimistyyli voi huomioida toimintaa suunnitellessa.

Varhaiskasvatus on tärkeä osa lapsen kehittymistä täysivaltaiseksi yhteisönsä jäseneksi. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan sekä tavoitteellista että suunnitelmallista opetuksen, hoidon ja kasvatuksen yhtenäisyyttä (L 540/2018, 1 luku 2 §). Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on edistää sekä kokonaisvaltaista kehitystä, oppimista ja kasvua yhteistyössä huoltajien kanssa. Hyvin toteutettuna varhaiskasvatus edistää myös tasa-arvoa sekä ehkäisee mahdollista syrjäytymistä. (Opetushallitus 2018, 14.)

Oppimistyyli on tapa, jolla ihminen parhaiten omaksuu uuden opittavan asian sekä miten hän käsittelee uutta tietoa (Oppimistyyli, [viitattu 13.5.2020]). Tässä opinnäytetyössä käytettiin oppimistyylien kolmijakoa, joka on tunnetuin ja käytetyin jako. Nämä kolme oppimistyyliä ovat auditiivinen, visuaalinen ja kinesteettinen. Auditiivisesti oppiva oppii parhaiten kuuntelemalla, visuaalinen oppija pystyy hyödyntämään parhaiten näkemänsä tiedon ja kinesteettisesti oppiva oppii kaikkein parhaiten tekemällä (Vonderman ym. 2017, 21).

Auditiiviselle oppijalle parhaita keinoja oppimiseen ovat luennot, äänikirjat sekä keskustelut. Visuaalisesti oppivat taas kokevat kuvalliset tiedonannot, sekä itse tehnyt muistiinpanot tehokkaimpina keinoina oppimiseen, kun taas kinesteettisesti oppivat parhaiten itse tehdessä. (Uplus 2013.) Heidän on tärkeää saada toiminnallista opetusta ja koko kehoa osallistavia oppimiskokemuksia (Prashing 2000, 161).

Opinnäytetyö on suunnattu erityisesti varhaiskasvatuksen ammattilaisille, mutta siinä on paljon mielenkiintoista tietoa myös muille. Työ on koottu siten, että se antaa kuvauksen niin varhaiskasvatuksesta, oppimistyyleistä kuin oppimisestakin.

Mielestäni on tärkeää nostaa esille tietoutta erilaisista oppimistyyleistä, sillä ne saattavat parhaimmillaan selittää myös lasten käytöstä. Niiden huomioiminen varhaiskasvatuksessa vaatii järjestelmällisyyttä ja sitoutumista.

Opinnäytetyö sisältää yhteensä kahdeksan lukua. Opinnäytetyössä on luvut oppimisesta ja oppimistyyleistä. Tutustun oppimisen teoriaan sekä siihen, miten lapset oppivat. Kerron myös, mitä oppimistyyliä ovat ja miten niiden avulla voi kehittää oppimista.

Lopuksi tuon esiin, miten toteutin opinnäytetyöni, millainen tutkimus on kyseessä sekä mitä tutkimusmenetelmiä käytin. Viimeisenä opinnäytetyössä käydään läpi tutkimuksen tulokset sekä johtopäätökset ja pohdinta työn tuloksista.

2 OPETUS OPPIMISEN MAHDOLLISTAJANA VARHAISKASVATUKSESSA

Tässä luvussa tuon esiin keskeiset ohjeistukset ja säädökset, jotka ohjaavat opetusta päiväkodissa. Selvitän, millaista opetus on käytännössä varhaiskasvatuksessa sekä mitä kaikkea pitää itse työssä ottaa huomioon toimintaa suunnitellessa.

2.1 Varhaiskasvatustalaki mahdollistaa oppimisen

Varhaiskasvatuksen opetuksen perustana ovat varhaiskasvatustalaki sekä varhaiskasvatustalussuunnitelman perusteet. Varhaiskasvatustalain (L 540/2018) 1 luvun 3 §:ssä kerrotaan, että varhaiskasvatuksen tärkeimpinä tavoitteina on edistää lapsen kaikenkattavaa kasvua, kehittymistä, hyvinvointia sekä terveyttä. Tärkeinä asioina mainitaan muun muassa oppimisen takaaminen, positiiviset oppimiskokemukset, vaihtelevat ja laadukkaat oppimisympäristöt, tasa-arvoisuus, vuorovaikutussuhteiden tärkeys sekä yhteistyö huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatustalain (L 540/2018) 2 luvun 4 §, 5 § ja 7 §:ssä tuodaan esille, että kunnalla on aina velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta ja mahdollistaa toimintaa siinä laajuudessa, kuin tarve on mutta kuitenkin laadusta tinkimättä. Varhaiskasvatusta tulee järjestää aina lapsen etu edellä ja täytyy taata mahdollisuudet monialaisen yhteistyöhön, että kaikkien lasten tarpeet tulee huomioiduksi vaadittavassa laajuudessaan. On myös tärkeää huolehtia, että oppimisympäristöt varhaiskasvatuksessa ovat turvallisia, lapsille terveellisiä sekä mahdollisimman laadukkaan ja kehittävän oppimisen mahdollistavia (L 540/2018, 1 luku 10 §).

2.2 Varhaiskasvatustalussuunnitelman perusteet

Varhaiskasvatustalussuunnitelman perusteet on tärkein ohjenuora työssä, sillä se on oikeudellisesti velvoittava asetus (Opetushallitus 2018, 8).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on tärkeä osatekijä suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja myös lapsen kasvussa. Tämän perusteella laaditaan niin paikalliset, yksikkökohtaiset kuin lastenkin varhaiskasvatussuunnitelmat. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden avulla pyritään takamaan yhdenvertaiset olosuhteet kaikille lapsille. Se myös antaa rungon varhaiskasvatuksen järjestämiseen, kehittämiseen ja toteuttamiseen mahdollisimman laadukkaasti. (Opetushallitus 2018, 7.)

Kaikkien varhaiskasvatusta toteuttavien tahojen on laadittava sekä hyväksyttävä oma paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, jonka pohjana on käytetty varhaiskasvatussuunnitelman perusteita. Näitä toiminnan perusteiksi luotuja varhaiskasvatussuunnitelmia täytyy myös sekä arvioida että kehittää säännöllisin väliajoin, sillä ne ovat velvoittavia asiakirjoja varhaiskasvatusta toteutettaessa. (Opetushallitus 2018, 8.)

Varhaiskasvatussuunnitelmaa varten on selvitettävä oman asuinkunnan mahdolliset pedagogiset painotukset, onko olemassa jotain erityispiirteitä mitkä täytyy huomioida ja laatimisessa pitää muistaa, että valmis varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu siten, että se sekä ohjaa että tukee varhaiskasvatuksen toteuttamista. Varhaiskasvatussuunnitelmasta on myös hyvä löytyä mahdolliset taustatyönä tehnyt arvioinnit sekä kehittämistyöt. (Opetushallitus 2018, 8.)

Jokaiselle lapselle tehdään joka toimintakausi oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, jonka perustana toimii varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Jokaisen henkilökohtaisesta varhaiskasvatussuunnitelmasta tulee löytyä kirjattuna lapsen tavoitteet pedagogiselle toiminnalle. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa täytyy näkyä myös lapsen kiinnostuksen kohteet, vahvuudet, mielipiteet sekä toiveet. (Opetushallitus 2018, 10.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on erilaisia oppimisen alueita, jotka täytyy näkyä opetuksessa. Nämä alueet ovat kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni ja kasvan, liikun ja kehityn. Näistä alueista muodostuu kaiken toiminnan keskeiset tavoitteet sekä sisällöt toiminnalle. (Opetushallitus 2018, 40.) Yhdessä nämä oppimisen

alueet muodostavat laaja-alaisen osaamisen, jolla tarkoitetaan tietojen, monien taitojen ja eri arvojen kokonaisuutta, jossa niitä opitaan myös käyttämään ja toimimaan erilaisissa tilanteissa (Opetushallitus 2018, 23).

Kielten rikas maailma osa-alueena tarkoittaa kielellisten taitojen sekä valmiuksien kehittymistä, kun taas ilmaisun monet muodot kehittävät muun muassa musiikillista, sanallista ja kehollista ilmaisua. Minä ja meidän yhteisössämme on keskiössä oman lähiyhteisön moninaisuus sekä siinä toimiminen. Tutkin ja toimin ympäristössäni osa-alue antaa valmiudet ympäristön ymmärtämiseen ja havainnointiin sekä kehittää matemaattista ajattelua. Kasvan, liikun ja kehityn edistää lapsen ruokakasvatusta, terveyttä sekä turvallisuutta. (Opetushallitus 2018, 40–47.)

Kuvio 1. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys (Opetushallitus 2018, 36)

2.3 Opetuksen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa

Opetuksen toteutuminen ja laatu on varhaiskasvatuksessa sekä varhaiskasvatuksen opettajan että muiden kasvattajien vastuulla. Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa kuitenkin aina oman ryhmänsä pedagogisesta sisällöstä. Vaikka päivien ja viikkojen sisältöä suunnitellaan yhdessä muiden kasvattajien kanssa ja myös he pitävät erilaisia tuokioita, jää lopullinen vastuu aina opettajalle. Halinen ym. (2016, 86) tuovat esiin, että oli opettaja millä tasolla tahansa, on lopulta opettajan tehtävänä auttaa lasta asettamaan itselleen tarpeeksi realistiset tavoitteet sekä tukea ja auttaa niiden saavuttamisessa. Säljö (2001, 22) tiivistää hyvin, että kasvattajat ja aikuiset ovat niitä, jotka välittävät ja tuovat tietoja, kun taas lapset vastaanottavat kaiken mitä kasvattajat antavat heille. Tämä tuo suuren vastuun kasvattajille ja heidän täytyy aina olla valppaina kaikissa tilanteissa, sillä lapset poimivat helposti kaiken.

Jokaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on tärkeä osa toiminnansuunnittelua (Opetushallitus 2018, 10). Kaikista lapsien varhaiskasvatussuunnitelmissa olevista vahvuuksista, mielenkiinnonkohteista ja tavoitteista luodaan ryhmän oma pedagoginen suunnitelma, jonka pohjalta suunnitellaan kauden toimintaa.

Työn tukena on tietenkin myös omat havainnot, joiden pohjalta pystyy suunnittelemaan juuri oikeanlaista toimintaa omalle ryhmälle. Lisäksi on olemassa erilaisia vuosikelloja. Vuosikello voi olla esimerkiksi vuodenaikoihin jaettu vuosisuunnitelma mihin on laitettu erilaisia aihealueita perustuen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja oman kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan. Päiväkodeilla on erilaisia painotuksia, jotka otetaan huomioon toimintaa suunnitellessa. Salmela-Aro (2018, 204–2011) muistuttaa, että on tärkeää huomioida myös kasvattajien kiinnostuksen kohteet sekä vahvuudet. Mitä mielenkiintoisempi aihe on itselle, sen monipuolisempaa sisältöä aiheesta pystyy luomaan. Hän tuo esiin myös yhteistyön vanhempien kanssa.

Tärkeänä osana työtä tehdessä on oman ryhmän viikoittaiset tiimipalaverit sekä muut palaverit kuten koko päiväkodin yhteiset palaverit sekä palaverit varhaiskasvatuksen opettajien kesken. On tärkeää pysyä koko ajan ajanhermoilla, mikä vaatii jatkuvaa kouluttautumista ja uuden materiaalin etsimistä. Yhteistyö

huoltajien kanssa on suuressa roolissa ja siihen täytyy kiinnittää huomiota. Pitää luoda toimiva vuorovaikutus- ja luottamussuhde huoltajien kanssa, että lapsen varhaiskasvatus pystytään toteuttamaan parhaimmalla mahdollisella tavalla.

Varhaiskasvatuksen opettajan työssä on vain taivas rajana. Kasvattajan oma mielikuvitus ja kyky heittäytyä ovat suuria voimavaroja työtä tehdessä. Opetus varhaiskasvatuksessa tapahtuu aina jokaisen lapsen henkilökohtaisten tarpeiden edellyttämällä tavoilla (Opetushallitus 2018, 54).

Laadukkaan pedagogisen työn edellytyksenä on säännöllinen toiminnan arviointi ja kehittäminen sekä suunnitelmallinen pedagoginen dokumentointi. Pedagoginen dokumentointi on hyvin keskeinen osa varhaiskasvatusta. Sen avulla pystytään mahdollistamaan kaikkien kasvattajien osallistuminen toiminnan suunnitteluun, arviointiin sekä kehittämiseen. Pedagogisen dokumentoinnin kautta pystytään tutustumaan lapsiin entistä yksilöllisemmin mikä on toiminnan toteuttamisen yksi peruspilareista. (Opetushallitus 2018, 37.)

Pedagogisen toiminnan kuvassa on tiivistetysti laitettu asiat, jotka tulisi huomioida toiminnan suunnittelussa. On tärkeää suunnitella toimintaa laajasti, jotta mahdollisimman monet osa-alueet tulisi katettua, mutta yhtä tärkeää on huomioida lasten toiveet sekä ideat. Opetus varhaiskasvatuksessa koostuu näistä kaikista eri toiminnanmuodoista. (Kuvio1.)

Mitä oppimisen keinoja sitten käytetään eri oppimisen alueiden opetuksessa? Kielten rikas maailma näkyy varhaiskasvatuksessa muun muassa satujen lukemisena, suujumpan, erilaisten sanastojen läpikäymisenä, toiminnan sanoittamisena, erilaisten tukiviittomien avulla. Lasten kanssa toisto on suuressa roolissa.

Ilmaisun monet muodot osa-aluetta voidaan toteuttaa varhaiskasvatuksessa tekemällä erilaisia askarteluita (hienomotoriikan harjoittelua), musiikin sekä liikunnan kautta ja tärkeimpänä leikki. Annetaan leikille tilaa ja aikaa sekä luodaan mahdollisuudet lapsille toteuttaa leikkiä. Minä ja meidän yhteisömme näkyy varhaiskasvatuksessa erilaisten oma perhe -taulujen kautta. Tähän osa-alueeseen kuuluu myös mediakasvatus mitä toteutetaan muun muassa käyttämällä lasten

kanssa yhdessä tablettia. Kuuntelemalla lauluja, otetaan yhdessä kuvia ja luetaan e-kirjoja.

Tutkin ja toimin ympäristössäni toteutetaan tekemällä erilaisia retkiä, joilla on aina jokin pedagoginen tavoite. Tutustutaan esimerkiksi erilaisiin ja uusiin väreihin, harjoitetaan matemaattisia taitoja ja havainnoidaan muuttuvaa ympäristöä vuodenaikojen mukana. Kasvan, liikun ja kehityn tarjoaa erilaista liikuntaa sekä ulkona että sisällä, opetellaan käytöstapoja sekä pöytätapoja. Suuressa roolissa on omatoimisuuden kehittäminen ja turvallinen toimiminen omassa ympäristössä.

Täytyy kuitenkin muistaa, että varhaiskasvatuksessa mennään aina lasten hyvinvoinnin ehdoilla ja usein tilanteet voivat muuttua nopeastikin. On tärkeää olla valmiina reagoimaan muuttuviin tilanteisiin ja muokata jo suunniteltua toimintaa sopivaksi kyseessä olevaan tilanteeseen.

Mitä nuorempien lasten kanssa toimii, sen tärkeämmässä roolissa ovat hoiva, turvallisuus ja leikki. Pienten lasten kanssa on tärkeää luoda turvallinen vuorovaikutussuhde aikuisen ja lapsen välille. Lapsen iän karttuessa lisätään erilaisia sisältöjä varhaiskasvatuksessa ja luodaan enemmän tavoitteita pedagogiselle toiminnalle.

3 MITEN OPPIMINEN TAPAHTUU

Tässä luvussa käyn läpi, miten oppiminen tapahtuu ihmisillä ja mitä oppiminen vaatii. Tarkemmin perehdyn kuitenkin vielä siihen, miten lapset oppivat. Vaatiiko se erityisiä toimenpiteitä ja mitkä asiat tulee ottaa huomioon lasten oppimisessa.

3.1 Oppimisen teoriaa

Oppiminen on todella monimuotoista toimintaa, ja se on yksi ihmisen ominaispiirteistä (Peltomaa ym, 2005, 106–109). Oppiminen on kokonaan uuden tiedon oppimista tai jo vanhan tiedon uudelleen oppimista eri tavalla (Ahlstrand 2017, 11). Myös Ahonen ym. (2019, 16) toteavat, että oppiminen on uuden tiedon yhdistämistä jo ennalta opittuun ja sitä kautta uuden tiedon rakentamista. Hemminki ja Männikkö (2006, 9-10) myös kertovat, että oppiminen tapahtuu silloin, kun uuden tiedon avustuksella pystytään löytämään jo ennalta tutuista asioista uusia alueita tai kyseenalalaistamaan vanha tieto. He myös korostavat, että on tärkeää muistaa oppimista tapahtuvan jokaisella elämän osa-alueella. Jokainen oppija on yksilöllinen ja prosessoi tiedon käytön yksilöllisesti (Pihlaja 2004, 182).

Kokljuschkin (2001, 87) myös tuo esiin, että jokainen yksilö omaksuu ja tallentaa tiedon itselleen eri tavoin. Hän kuitenkin muistuttaa, jos saatu tieto ei täsmää omaan oppimistyyliin saatavilla olevasta opetuksesta voi se pahimmillaan johtaa jopa oppimisvaikeuksiin. Ahonen ym. (2019, 47) muistuttavat kuitenkin, että on tärkeää oppimista havainnoidessa huomioida oppijan ikä ja kehitystaso. Aulanko (1991, 9) muistuttaa, että kyky oppimiseen paranee koko ajan iän karttuessa. Huisman ja Nissinen (2000, 25) muistuttavat, että oppimiseen vaikuttaa oppimistyylin lisäksi myös omat tunteet oppimista ja aihetta kohtaan sekä itsetunto.

Pihlaja (2004, 154, 182) kertoo, että oppiakseen vaaditaan muistin tehokasta käyttöä, sillä oppiminen on loppumaton prosessi. Oppimisessa tärkeitä tekijöitä ovat läsnäolo sekä aktiivinen osallistuminen. Muita tekijöitä oppimisessa, joita pitää ottaa huomioon, on muun muassa, että kaikkeen oppimiseen ei tarvitse opetusta, vaan oppiminen tapahtuu itsellään sekä myönteisten kokemusten tärkeys. Sajaniemi

(2016, 31–34) muistuttaa, että oppiminen tapahtuu jaksoissa ja on tärkeää, että aivot aktivoituvat tarpeeksi, että oppiminen olisi mahdollista.

Aulangon (1991, 108) mukaan oppiminen ei ikinä ole ainoastaan kouluttautumista ja itsenäistä opiskelua, vaan oppimista tapahtuu elämän kaikissa tilanteissa. Myös Lindberg (1998, 14) tuo esiin, että oppiseen vaikuttaa suuresti se, millaisia kokemuksia on aikaisemmista oppimiskokemuksista. (Ahlstrand 2017, 12–13). Lonka (2014, 18) tuo esille tärkeän asian, joka on hyvä muistaa oppimisesta. Aivan kaikkeen oppimiseen kuuluu paljon tunteita, sekä positiivisia että negatiivisia. Hemminki ja Männikkö (2006, 19) kertovat, että oppimisen ollessa syvällistä jää opittu hyvin suurella todennäköisyydellä muistiin. Toisin on silloin, jos oppiminen jää vain pinnalliseksi. Itse koen, että oppimisen syvyyteen pystytään vaikuttamaan nimenomaan oppimistyylien tunnistamisella sekä niitä hyödyntämällä.

3.2 Lasten oppiminen

Ahonen ym. (2019, 78, 83–84) kertovat, että lapsille oppimisessa on tärkeää vuorovaikutussuhde, sillä se vaikuttaa sekä motivaatioon että oppimistuloksiin. He myös korostavat, että on lapsen sen edun mukaista, jos opetuksessa huomioidaan lasten yksilöllisiä tarpeita sekä pyritään aina olemaan tukena oppimisessa niin ryhmässä kuin yksilöllisestikin. He tuovat esiin myös kasvattajan velvollisuuden muokata omaa toimintaansa niin, että se vastaa lasten tarpeita oppimiseen. Vasta (1997, 39) muistuttaa, että lapsilla suurin osa oppimisesta tapahtuu leikkiessä.

Ahlstrand (2017, 61–63) kertoo, että oppimisen edistämässä on tärkeää muistaa kirjata havainnot ylös ja sitä kautta parantaa omaa tekemistä kasvattajana. Täytyy muistaa myös positiivinen palaute ja optimaalisen oppimistilanteen luominen. Ahlstrand (2017, 87) muistuttaa myös, että lasten parissa työskennellessä täytyy kasvattajan olla aina vähintään 110 % läsnä kaikissa tilanteissa. Kokljuschkin (2001, 87), tuo esille havaintojen tärkeyden ja kuinka mahdollisesti muokata toimintaa niiden pohjalta. Esimerkiksi, jos huomataan, että lapsi on lahjakas liikunnallisesti mutta numeroiden kanssa on vaikeutta, kannattaa yhdistää nämä kaksi, jolloin lapsi saa mieleisellä tavalla ja omilla vahvuuksillaan oppia.

Keltikangas-Järvinen (2006, 17–19) tuo esiin, että lasten kohdalla on tärkeää luoda positiivisia oppimiskokemuksia varhaisessa oppimisessa. Aikuisen pitäisi aina kannustaa ja auttaa lasta saamaan tilanteesta positiivinen kokemus, vaikka tilanne olisi

turhauttava. Hän nostaa esiin myös lapsuudessa saadun palautteen oppimisyrittämisestä. Varhaiskasvatuksessa varsinkin on tärkeää, pystyä pitämään lapsen mieli positiivisena, vaikka jonkin ei sujuisi tai menisi aluksi väärin. Ei tehdä tilanteesta vaikeaa vaan jatketaan sekä kannustetaan lasta yrittämään uudestaan. Lasta pitää muistaa kehua myös hyvästä yrityksestä.

Myös Ahlstrand (2017, 64) korostaa, hyväksyvän ja kannustavan ilmapiirin luomista. Pitää saada luotua sellainen ilmapiiri lapsille, ettei kellekään tule tunnetta, että olisi huonompi kuin toiset. Jos tilanteesta jää niin sanotusti paha mieli, vaikuttaa se negatiivisesti oppimiseen ja jatkossa myös oppimishalukkuuteen.

Oppimisessa merkitsee suuresti opittavan asian sisältö, oppimistyyli, joita opettamisessa käytetään sekä laatu ja määrä. Olennainen osa oppimista on myös ilmapiiri ja varsinkin turvallisuuden tunne. (Sääkslahti 2015, 102.) Luottamuksellinen suhde kasvattajan ja lapsen välillä on tärkeässä osassa lapsen oppimisessa, sillä lapset oppivat pääasiassa vuorovaikutuksessa ihmisten ja ympäristön kanssa (Opetushallitus 2018, 19–22).

Turvallisuuden tunteella ja myönteisillä kokemuksilla on merkittävä osuus lasten oppimisen edistämässä (Opetushallitus 2018, 19–22). Varhaiskasvatuksessa on tärkeässä osassa työtä turvallisen ja avoimen ilmapiirin luominen lapsille. Pitää pystyä luomaan lapsille sellainen tunne, että kaikki voivat olla juuri sellaisia kuin ovat ja kaikki hyväksytään sekä ovat samanarvoisia. Ahlstrand (2017, 67) muistuttaa myös puhetavasta. On tärkeää puhua lapsille rauhallisesti mutta jämpästi. Antaa tai olla antamatta palautetta on tärkeä osa työtä, ja nämä tilanteet on hyvä osata tunnistaa ja toimia oikeanlaisella sensitiivisyydellä.

Kokljuschkinin (2001, 84–89) mukaan oppimista pitäisi ajatella sen kautta, miten opitaan eikä mitä opitaan. Tämän ajattelun kautta nousee tärkeään rooliin oppimisympäristöt ja niiden muokkaaminen. Oppimisympäristöjä muokkaamalla annetaan lapsille mahdollisuus toteuttaa itseään sekä löytämään omat

vahvuutensa. Oppimisympäristöjä luodessa on tärkeää huomioida myös lasten omat kiinnostuksen kohteet. Jotta lapsi oppisi, vaatii se onnistumisen kokemuksia. Näitä kokemuksia pyritään tarjoamaan antamalla monipuolista opetusta oppimisympäristöt ja lasten mielenkiinnonkohteet huomioiden.

Ali (2015, 2) tuo esiin, että vaikka ihminen pystyy omaksumaan suuriakin määriä tietoa, eivät aivot pysty käsittelemään tietoa yhden päivän aikana määräänsä enempää. Varhaiskasvatuksessa työskennellessä lasten kanssa on hyvä muistaa, että pienet lapset oppivat aivan kaikesta tekemisestä, joten pitää toiminnan suunnittelussa pysyä kohtuudessa, kun suunnitellaan pedagogisia sisältöjä. Myös Kronqvist (2011, 13) kertoo, että lapsilla oppiminen on läsnä aivan kaikissa tilanteissa. Varsinkin arkiset tilanteet ovat lapsille niitä suuria oppimistilanteita.

Ahlstrand (2017, 95) tuo esiin, että mitä pienempien lasten kanssa työskentelee, sitä tärkeämpää ovat toimivat rakenteet sekä päivärhythmi. Niiden avulla lapsille luodaan turvallisuuden tunnetta mikä mahdollistaa myös lasten osallisuuden, kun he pystyvät olemaan osana päiväjärjestystä ja tietävät, mitä tapahtuu. Myös Prashing (2000, 111) korostaa oppimisen olosuhteiden tärkeyttä ja kannustaa kehittämään niitä. Karila (2013, 39–40) muistuttaa taas, lapsen oppimiselle tärkeästä asiasta, nimittäin yhdessä aikuisen kanssa tekemisestä. Siinä lapsi pystyy mallintamaan aikuisen tekemistä ja saa rauhan oppimiselle.

Lasten oppimisessa leikki on tärkeässä roolissa (Opetushallitus 2018, 30–32). Leikki lisää lasten mielikuvituksen ja luovuuden käyttöä mikä edistää muun muassa lapsen kehitystä ja sosiaalisia taitoja. Samassa korostetaan myös erilaisten oppimisympäristöjen tärkeyttä. Monipuoliset ja vaihtelevat oppimisympäristöt, jotka on suunniteltu ja toteutettu yhdessä lasten kanssa, tukevat lasten kokonaisvaltaista oppimista ja kehitystä. Ahlstrand (2017, 110) muistuttaa myös erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä. Mahdollisimman monipuoliset oppimisympäristöt auttavat pitämään mielen virkeänä sekä motivoi aina lisää oppimaan.

Hellström ym. (2015, 39) korostavat myös leikin tärkeyttä ja mielikuvitukselle tilan antamista. He tuovat esiin, että lapset oppivat asiat osana normaalia päivittäistä arkea. He oppivat erilaisista keskusteluista, omatoimisesta tekemisestä ja saduista.

Näin ollen olisikin tärkeää pystyä luomaan toimintaa ja opetusta, joka olisi hyvin konkreettista ja toiminnallista. Täytyy muistaa turvata aika ja tila leikille.

Varhaiskasvatuksessa lasten oppimat taidot ja asiat lisäävät tulevaisuudessa lasten osallisuutta ja toimijuutta yhteiskunnassa. (Opetushallitus 2018, 14.) Varhaiskasvatuksessa annettava opetus on elinikäisen oppimisen perusta. (Opetushallitus 2018, 19.)

Lasten oppimisessa on tärkeää, että lasten ominaisuuksista pystyttäisiin luomaan voimavara lapsen oppimiselle. Lapselle ominaiset tavat eivät katoa minnekään eikä niitä pitäisi yrittää peittää (Keltikangas-Järvinen & Mulla 2014, 32). Myös Kokljuschkin (2001, 90) korostaa, että tärkeintä lasten kanssa toimiessa, on löytää heidän omat henkilökohtaiset vahvuutensa ja luoda toimintaa niiden kautta eikä vain pyrkiä parantamaan heidän heikkouksiaan.

Keltikangas-Järvinen ja Mulla (2014, 138–139) korostavat myös, että lapsia ei saisi jakaa ryhmiin pelkkien ominaisuuksien perusteella. Se vaikuttaa niin kasvattajien kuin vanhempienkin, mikä taas voi olla esteenä laajemmalle oppimiselle, kun ajatellaan jo valmiiksi tietyllä tavalla lapsen oppimisen taidoista. He muistuttavat, että varhaiskasvatuksessa lasta nimenomaan opetetaan oppimaan asioita, He eivät ole vielä valmiita oppijoita. Varhaiskasvatuksessa lasten oppimisen tukeminen tapahtuu aina lapsen henkilökohtaisten tarpeiden vaatimilla tavoilla (Opetushallitus 2018, 54).

Prashing (2000, 117) tuo esiin henkilökohtaisten oppimistyylien sovittamisen varhaiskasvatukseen. Sen avulla pystyttäisiin luomaan erilaisia vahvuusalueita, joita pystyy hyödyntämään kaikki ja lisäksi näin osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä oppimista.

Lasten oppiminen tapahtuu aluksi vaikeiden ja mieleisten asioiden kokemisella. Onnistumisien sekä pettymysten avulla (kinesteettisesti). Lapsen kehittyessä mukaan tulee tarve saada koskea ja tuntea, miltä kaikki mielenkiintoinen tuntuu (taktiilinen). Vasta lapsen myöhemmässä kehityksen vaiheessa auditiivinen ja visuaalinen oppiminen alkavat kehittyä ja ottaa isompaa roolia. (Prashing 2000, 192–193.)

Kronqvist (2011, 19) painottaa lasten kanssa varsinkin autenttista oppimista. Lapsien oppimisen ja yhteisön jäseneksi kasvamisen kannalta on tärkeää, että oppimistilanteet ovat mahdollisimman aitoja. Varhaiskasvatuksessa koen, että kaiken aidon hyödyntäminen on suuressa roolissa. Käydään esimerkiksi metsäretkillä ja tutustutaan väreihin siellä.

4 ERILAISIA OPPIMISTYYLEJÄ

Seuraavassa luvussa tuon esille oppimistyyliä. Selvitän, mitä ne tarkoittavat teoriassa sekä millaisia oppimistyyliä ovat auditiivinen, visuaalinen ja kinesteettinen oppimistyyli. Perehdyn myös siihen, miten oppimistyyli on mahdollista tunnistaa ja miten sitä pystyy hyödyntämään omassa oppimisessa.

4.1 Oppimistyyliä teoriassa

Oppimistyyli on tapa, jonka avulla ihminen sekä hankkii että käsittelee tietoa. Oppimistyyliä voisi myös kuvailla tavaksi, jolla opittavaksi tarkoitettu asia otetaan käsittelyyn. (Oppimistyyliä, [viitattu 13.5.2020].) Mitä useampaa erilaista oppimistyyliä ihminen pystyy hyödyntämään, sen tehokkaampaa oppiminen on (Uplus 2013). Parhaimmillaan aikuisena pystyy hyödyntämään kaikkia oppimistyyliä ja luoda tällä tavalla erityisen tehokkaat tavat oppia (Aulanko 1991, 115). Prashing (2000, 29) kuvailee oppimistyyliä sellaiseksi tavaksi, jonka avulla keskitytään uuteen ja haastavaan tietoon sekä tavaksi, kuinka tieto lopulta opitaan ja saadaan säilytettyä omaan muistiin.

Aulanko (1991, 10) myös tuo esiin ajatuksen, että usein pelkkä yrittäminen jonkin asian oppimiseen ei riitä, vaan olisi hyvä tietää tapa, miten oppii. Alzain, Clark ja Jwaid (2018, 41) tuovat esiin, että monet tutkijat uskovat siihen teoriaan, että ihmisen olisi hyvä tietää yksityiskohtia omasta oppimistyylistä. Nämä tiedot auttavat olemaan sitoutuneempi, motivoituneempi ja kiinnostuneempi oppimistilanteissa. Prashing (2000, 31) kertoo, että ihmisen voidessaan oppia oman oppimistyyliänsä avulla vähentää se oppimisesta aiheutuu stressiä ja luo enemmän onnistuneita oppimiskokemuksia.

Vainionpää (2006, 66, 74) tuo esiin, että oppimistyylin tiedostaessaan pystyy luomaan erilaisia toimintatapoja ja kehittämään jo olemassa olevia. Hän myös kuvailee oppimistyylien olevan luontaisia ja ominaisia tapoja lähestyä ja käsitellä opittavaa asiaa. Hemminki ja Männikkö (2006, 17–18) tuovat myös esiin, että oppimistyyliä ovat hyvin usein sekoitus kaikkia, ja ne liittyvät aina hyvin vahvasti aisteihin. He korostavat myös, että täytyy muistaa, ettei ole vain yhtä ja ainoaa

oikeaa oppimistyyliä sillä kaikki oppivat eri lailla. Kokljuschkin (2001, 89) muistuttaa, että usein eri lailla oppivat mielletään vain häiriötä aiheuttavaksi, eikä perehdytä kunnolla siihen, mikä voisi olla ongelma.

Oppimistyyliä on erilaisia ja se on itselle mieluisin ja helpoin tapa oppia. Oppimistyyliä kehittyvät koko elämän ajan ja niitä muokkaavat erilaiset oppimistilanteet ja oppimisympäristöt. Oppimistyyleistä yksi on vallitseva, mutta yleensä ihminen käyttää hyödyksi myös muita oppimistyyliä jollain tasolla. (Oppimistyyliä, [viitattu 13.5.2020]. Coffield ym. (2004, 11) tiivistävät, että oman oppimistyylin tunnistaminen ja löytäminen on oppimista itse oppimiseen. Peltomaa ym. (2005, 132) tuovat esiin, että taitava oppija pystyy hyödyntämään omaa oppimistyyliään. Pienten lasten kanssa tämä vastuu jää kuitenkin kasvattajille, ja siihen pitäisi pystyä kiinnittämään erityistä huomiota.

Nämä asiat korostuvat varsinkin varhaiskasvatuksessa, sillä lapset eivät vielä tiedosta omaa oppimistyyliään, jolloin on kasvattajan vastuulla auttaa lapsia oppimaan ja luomaan heille sitä kautta optimaaliset oppimisympäristöt. Mielikuvaharjoitukset ovat todella hyvin toteutettavissa varhaiskasvatuksessa ja sopivat monille eri ikäisille lapsille. Varhaiskasvatuksessa on myös tärkeää kiinnittää huomiota lapsen suulliseen ilmaisuun. Sitä kautta pystyy myös huomioimaan lapselle ominaisen oppimistyylin. Suullisessa ilmaisussa on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota siihen, kertooko lapsi paljon yksityiskohtia vai kuvaileeko esimerkiksi ääniä tai miltä jokin pinta esimerkiksi tuntui. (Aulanko 1991, 112.)

Oppimistyylien kehittymisen on todettu olevan yhteydessä lapsen kokonaiskehitykseen. On tuotu myös esille, että oppimistulokset ja lasten innokkuus osallistua opetukseen paranevat varhaiskasvatuksessa, kun oppimistyyliä huomioidaan opetuksen suunnittelussa. Oppimistyyliä ovat osa lapsen persoonaa, joka luo hyvät lähtökohdat opetustapojen ja oppimisympäristöjen muokkaamiseen. (Kokljuschkin 2001, 84–87.) Dryden ja Vos (2002, 99) Tuovat esiin myös, että on tärkeää vaihdella ja muokata oppimisympäristöjä, sillä ei ole mahdollista samalla opetuskerralla huomioida kaikkia oppimistyyliä. Aulanko (1991, 114) kuitenkin korostaa, että pitäisi pyrkiä aina siihen, että pyrittäisiin tarjoamaan kaikille eri lailla oppiville jotain.

Aulanko (1991, 117) kertoo myös, että oppimistyyliä ovat hyvinkin riippuvaisia sekä ihmisen iästä että elinkulttuurista sekä ympäristöstä. Hän tuo esiin myös sen, että pienelle lapselle kehittyä aina ensimmäisenä kinesteettisyys, sitten auditiivisuus ja sen jälkeen visuaalisuus. Nämä kaikki ovat olemassa alusta alkaen, mutta iän karttuessa ratkeaa sitten, mikä on henkilökohtaisesti tärkein. Myös Vainionpää (2006, 74) muistuttaa, että oppimistyyliä eivät pysy muuttumattomina, vaan ne kehittyvät ajan kuluessa ja muokkautuvat ihmisen muuttuessa. Prashing (2000, 111–112) tuo myös esiin, että varsinkin lapsilla oppimistyyliä kehittyvät ja muuttavat muotoaan lasten kasvaessa ja kehittyessä.

Varhaiskasvatuksessa on tärkeää olla koko ajan tilanteen päällä ja tarkkailla lapsia ja heidän tekemisiään. Sitä kautta pystyy huomaamaan asiat, jotka eivät toimi ja jotka toimivat. Havainnointi onkin yksi tärkeimmistä työkaluista varhaiskasvatuksessa työskennellessä. Kuten Kokljuschkin (2001, 86) tuo esiin, on oltava valmis muuttamaan omia opetustapoja, jos huomaa, etteivät nykyiset toimi halutulla tavalla. Olen itse samaa mieltä, että lasten kanssa työskennellessä on tärkeää pystyä muuttamaan toimintatapoja ja tekemisiä, jopa aivan yllättäen, ilman mitään valmiita suunnitelmia. Pitää pystyä reagoimaan nopeasti muuttuviin tilanteisiin. Vainionpää (2006, 73) kertoo, että usein opettajat hyödyntävät opetuksessa omaa luontaista oppimistyyliä. Tästä tavasta olisi kuitenkin päästävä eroon ja pystyttävä laajentamaan omia opetustyyliä, että pystyisi antamaan eri lailla oppiville lapsille mahdollisimman laadukasta opetusta. Myös Aulanko (1991, 115) muistuttaa, että olisi tärkeää pyrkiä muuttamaan omaa tyyliä opettaa oppijoille sopivammaksi. Hän muistuttaa, että pahimmassa skenaariossa, jos tyyliä eivät kohtaa, ei opetustilanne tuo haluttua tulosta.

Salmela-Aro (2018, 17) kertoo, että oppimisympäristö, joka tukee sekä motivaatiota että luontaista oppimistyyliä, on ihanteellinen ympäristö edistää oppimista. Tämä on tärkeää muistaa varsinkin päiväkodissa, jossa kasvattajilla on iso rooli oppimisympäristön luomisessa yhdessä lasten kanssa. Pitää tehdä havaintoja ja luoda erilaiset oppimisympäristöt ja aiheet lasten mielenkiinnonkohteiden pohjalta. Myös Hemminki ja Männikkö (2006, 17) muistuttavat, että oppimiseen vaikuttaa oman oppimistyylin lisäksi sekä aihe että tilanne, missä oppiminen tapahtuu.

Peltomaa ym. (2005, 134–135) tuovat esiin myös, että on tehty tutkimuksia, joissa ei ilmentyisi suuria eroja eri oppimistyyllillä oppivien välillä. He myös kertovat, että eri oppimistyyliä hyödyntämällä ei pystyisi vaikuttamaan oppimistuloksiin. Itse koen kuitenkin, että varsinkin varhaiskasvatuksessa on tärkeää huomioida erilaisia oppimistyyliä, sillä se vaikuttaa myös ryhmän dynamiikkaan. Itse koen, että vanhempana oppimistyylien hyödyntäminen ei ole ehkä enää niin oleellista mutta varhaiskasvatuksessa ne, olisi tärkeä ottaa huomioon. Kun oppimistyyliä huomioidaan varhaiskasvatuksessa, pystytään luomaan lapsille parhaat mahdolliset oppimismahdollisuudet ja kokemukset lasten vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet huomioiden. Oppimistyylien huomioimisella varhaiskasvatuksessa, pystytään myös rauhoittamaan oppimistilanteita, kun luodaan erilaisia oppimismahdollisuuksia, eikä kukaan jää silloin sivustakatsojaksi.

4.2 Auditiivinen oppimistyyli

Peltomaa ym. (2005, 134) kertovat, että auditiivisesti oppiva pystyy hyödyntämään kaikkein parhaiten tiedon, joka tulee kuulemisen kautta. Päiväkodissa sanalliset ohjeet ovat tällaisille lapsille kaikkein tehokkaimmat. Uplus (2013) sivustolla tuodaan lisäksi esille erilaisia toimintatapoja. Näitä ovat esimerkiksi keskustelut sekä musiikin ja äänikirjojen kuunteleminen. Vakkurin (1998, 80–81) tärkein ohje auditiiviselle oppijalle on, että älä kirjoita, keskity ainoastaan kuuntelemaan. Esimerkiksi sanelemalla itselle omanlaiset muistiinpanot ja aiheista keskusteleminen muiden kanssa tuottavat parhaiten tulosta.

Vonderman ym. (2017, 21 & 64–65) tuovat esiin sen, että auditiivisesti oppivat usein soittamaan jotain soitinta tai ovat muuten hyvin musikaalisia ja nauttivat suuresti esimerkiksi laulamisesta. Heille tärkeää on aktiivinen kuuntelu, keskustelut, rytmit, riimit sekä yhdessä tekeminen. Huisman ja Nissinen (2000, 41) korostavat myös toiminnan sanoittamisen tärkeyttä.

Varhaiskasvatuksessa onkin tärkeää kaikille lapsille satujen ääneen lukeminen ja lasten kuunteleminen sekä heidän kysymyksiinsä vastaaminen. Se on hyödyksi kaikille lapsille ja tukee heidän kehitystään mutta lapset, joilla on taipumus auditiiviseen oppimiseen, saavat siitä vielä enemmän. Huisman ja Nissinen (2000,

37–38) kertovat kuitenkin, että auditiivinen opetustyyli pienten lasten kanssa on kaikkein tehottomin, ja olisikin tärkeää pyrkiä luomaan mahdollisimman kokonaisvaltaista toimintaa.

4.3 Visuaalinen oppimistyyli

Visuaalisille oppijoille parhaiten toimii luettava materiaali, ja muun muassa kaikenlaiset kuvat ja kaaviot ovat heille oikein toimivia (Peltomaa ym., 2005, 134). Muita toimivia tapoja visuaalisesti oppiville on ajatuskarttojen luominen, piirrokset ja opetuksen toteuttaminen kuvia käyttämällä (Uplus 2013). Myös Vakkuri (1998, 80) tuo esille itse tehtyjen muistiinpanojen tärkeyden sekä niiden elävöittämisen ja mahdollisimman suurien muistiinpanojen tekemisen. Tärkeänä hän myös pitää, jos visuaalisesti oppiva pystyisi liittämään oppimaansa jollain lailla itselle tärkeitä kuvia, mikä edistäisi asia muistissa pysyvyyttä.

Vorderman ym. (2017, 21 & 64–65) tuovat esiin, että visuaalisesti oppivilla on yleensä todella hyvä avaruudellinen hahmotuskyky ja heidän usein huomaakin piirtelevän opiskellessaan. Heille tärkeää on käyttää paljon värejä muistiinpanoissa. Huisman ja Nissinen (2000, 41) tuovat esiin myös, että visuaalisesti oppivalle voi olla tärkeässä roolissa myös katsominen, miten toinen tekee asiat ja sitä kautta oppiminen.

Varhaiskasvatuksessa on usein käytössä kuvalliset ohjeistukset kaikille lapsille ja pyritään pitämään ohjeistukset mahdollisimman selkeinä ja mielenkiintoisina. Tähän tarkoitukseen kuvat ovat todella hyvä apuväline.

4.4 Kinesteettinen oppimistyyli

Peltomaa ym. (2005, 134) tuovat esiin, että kinesteettisesti oppivat pystyvät oppimaan parhaiten, kun saavat itse tehdä ja kokeilla, miten asiat menevät. Kosketusaisti on heillä tärkeässä roolissa, mitä taas kutsutaan taktiiliseksi oppimiseksi. Kinesteettisesti oppivat ovat mielellään paljon liikkeessä, toiminnallinen tekeminen ja opetus on heille hyvin mieleistä, ja he sisäistävät usein

hyvin nopeasti erilaisia uusia liikeratoja. Myös erilaiset näyttelyn ja draaman kautta tapahtuvat opetukset ovat heille mieleisiä. (Uplus 2013). Prashing (2000, 161) myös tuo esiin osallistavan opetuksen tärkeyden kinesteettisesti oppivilla.

Vorderman ym. (2017, 21 & 64-65), korostavat myös, että kinesteettisesti oppivat hyötyvät eniten liikkua tai tehdessä oppimisesta. Kinesteettiset oppijat oppivat esimerkiksi enemmän jonkin laitteen toiminnasta purkamalla sen osiin kuin lukemalla käyttöohjeita. Heille on tärkeää myös vaihtelevat ja monipuoliset oppimisympäristöt (Vonderman ym. 2017, 21 & 64–65). Myös Vakkuri (1998, 81) korostaa fyysisen elementin tärkeyttä kinesteettisesti oppivilla. Fyysiseksi elementiksi riittää esimerkiksi jokin esine, jonka avulla seurata tekstiä sitä mukaan, kun lukee. Hän myös tuo esiin, että käveleminen samalla, kun lukee, voi olla riittävä fyysinen elementti oppimisen onnistumiselle.

Huisman ja Nissinen (2000, 41–2) kertovat myös, että kinesteettisesti oppiville on tärkeää saada kokea se tunne miltä jokin tuntui, kun sen teki oikein. Simulointi on tärkeää ja lisäksi myös taktiilisten aistituntemuksien saaminen. He kertovat, että kinesteettisesti oppivat tarvitsevat konkreettisesti tunteen siitä, miltä esimerkiksi tuntui silloin, kun sai otettua kopin pallotellessa. Miten kädet olivat juuri silloin, millainen liike oli kyseessä ja näin edelleen.

Prashing (2000, 155–161) korostaa koko kehoa työllistäviä fyysisiä harjoituksia, sillä pelkästään hiljaa paikallaan istuminen on kinesteettisesti oppiville suorastaan myrkyä. Nykyään varhaiskasvatuksessa lisätään toiminnallisuutta ja liikunnallisuutta, jokapäiväiseen arkeen, mikä on eduksi kaikkien lasten kehitykselle. On mahdollista, että kinesteettisesti oppivat lapset ovat vilkkaita ja vaativat paljon, jotta jaksavat keskittyä. Toiminnallisuuden ja liikunnallisuuden lisääminen on erityisen hyväksi kinesteettisen oppimistyylin omaaville lapsille.

Kokljuschkin (2001, 88) korostaa, että nykyään olisi tärkeää kiinnittää entistä enemmän huomiota lapsiin, jotka oppivat parhaiten koko kehoa käyttämällä. Annettaisiin heille virikkeitä eikä vain ajatella, että on yliaktiivinen ja pidetä sitä kielteisenä asiana. Myös Huisman ja Nissinen (2000, 26–27) sekä Prashing (2000, 145) tuovat esiin, että usein kinesteettisesti oppivat ovat niitä alisuorittajia, sillä heidät on mielletty ongelmatapauksiksi aktiivisuutensa vuoksi. Tämä on ollut vain

reagointia siihen, että tarvitsisi virikkeellisempää opetusta. He tuovat esiin myös, että usein tällaiset lapset ovat karkeamotorisesti hyvin lahjakkaita. Prashing (2000, 193) muistuttaa, että kinesteettisesti oppivia on paljon enemmän, kuin yleisesti ajatellaan.

Ahlstrand (2017, 20) muistuttaa, että liike ja liikkuminen aktivoivat monia eri aivoalueita samaan aikaan, Minkä lisäksi verenkierto ja hapen saanti aivoissa lisääntyy. Liikkumisen avulla pysytään siis aktivoimaan kehoa ja aivoja oppimiseen kokonaisvaltaisesti. Toiminnallisten opetusmenetelmien on myös todettu olevan eduksi heille, joilla on vaikeutta verbaalisissa ja / tai kognitiivisissa taidoissa (Huisman & Nissinen 2000, 31).

Kokljuschkin (2001, 84–85) tuo esiin, että usein on huomattu sellaisten lasten, joilla on kinesteettinen oppimistyyli, jäävät vähemmälle huomiolle. Hänen mukaansa näin tapahtuu siksi, että kinesteettisesti oppivat lapset tarvitsevat enemmän virikkeitä ja erilaisia mahdollisuuksia sekä oppimisympäristöltä että opetukselta. Kinesteettisesti oppivat lapset tarvitsevat myös muita enemmän kokonaisvaltaisia koko kehoa osallistavia oppimiskokemuksia (Kokljuschkin 2001, 89).

4.5 Oppimistyylin tunnistaminen

Oppimistyylin tunnistaminen voi olla haastavaa, sillä sellaiseen ei usein kiinnitä huomiota. Itse tunnistin oman oppimistyylini vasta opiskellessani ensimmäistä tutkintoani ammattikorkeakoulussa. Varhaiskasvatuksessa lasten oppimistyylien tunnistaminen on yksin kasvattajien varassa. Huoltajien kanssa käydyistä keskusteluista saa aina lisätietoa, jota pystyy hyödyntämään tehdessä havaintoja lasten toiminnasta. Oppimistyyli olisi tärkeää tunnistaa varsinkin sellaisilla, joilla koetaan olevan jotain oppimisen vaikeutta (Huisman & Nissinen 2000, 37).

Aulanko (1991, 108-109) tuo esiin, että oman oppimistyylin pystyy löytämään hyvin mielikuvaharjoitusten avulla. Hyvä esimerkki tällaisesta harjoituksesta on, että pyydetään laittamaan silmät kiinni ja sanotaan sana, vaikka isä. Se, miten sanan kokee tai tuntee (kuva, ääni, tunne vai jopa kaikki), kertoo omasta oppimistyylistä. Hän myös kannustaa miettimään, esimerkiksi luentoja kuunnellessa, kaipaako

puheen lisäksi paljon havaintomateriaalia, onko tarve päästä kokemaan itse asiaa vai riittääkö pelkkä puhe. Nämä kaikki yksityiskohdat auttavat oman oppimistyylin tunnistamisessa.

Oman oppimistyylin tunnistamiseksi on testejä, joiden avulla saa tietoa siitä, mikä voisi olla itselle paras tapa oppia. Tällaiset testit ovat kuitenkin pääasiassa vanhemmille lapsille sekä aikuisille. Pienten lasten kanssa havainnointi on avainasemassa oppimistyylien tunnistamisessa. Pitää tarkkailla erityisesti käyttäytymistä leikki-tilanteissa sekä opetus-tilanteissa. Pystyykö lapsi keskittymään vai vaatii enemmän toiminnallisuutta? Kokljuschkin (2001, 91) mainitsee, että oman oppimistyylin tunteminen voi mahdollisesti olla tulevaisuudessa yhteydessä jopa terveeseen itsetuntoon.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa tuon esille opinnäytetyön toteutuksen. Avaan tutkimuksen toteuttamisen eri vaiheita, työhön liittyvät eettiset seikat sekä sen, millainen opinnäytetyö on kyseessä.

5.1 Laadullinen tutkimus

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Kvalitatiivisen tutkimuksen perustana on autenttisen elämän kuvailu ja tarkoituksena on luoda mahdollisimman kaiken kattava kuvaus aiheesta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161). Laadullisessa tutkimuksessa on äärimmäisen tärkeää löytää vastauksia nimenomaan käsiteltävään asiaan (Tuomi & Sarajärvi 2018, 98). Pitää pystyä esimerkiksi luomaan sellaiset kysymykset haastatteluihin tai kyselyihin, jotka osuvat suoraan aiheen ytimeen eivätkä lähde sivuraiteille ja aiheuta ylimääräistä työtä.

Nykyään laadullisella tutkimuksella on laajempi merkitys, ja siinä on todella tärkeässä roolissa teorian paikkansa pitävyys sekä huomion kiinnittäminen siihen, mitä ja mistä kirjoitetaan. Laadullinen tutkimus on myös sekä laadullista että empiiristä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 13–14, 23–25.) Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että tutkijan ja tutkittavan aiheen sekä vastaajien kanssa on yhteisymmärrys. Toiminta on vastavuoroista ja antaa molemmille osapuolille jotain uutta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 76.)

Pitkäranta (2014, 8–9) kuvailee laadullista tutkimusta maailman erilaisten ilmiöiden tutkimukseksi ihmisten omassa sosiaalisessa ympäristössä. Hän tuo esiin myös, että laadullinen tutkimus painottuu aina jollain tavalla tulevaisuuteen, sillä siinä pyritään parantamaan ja kehittämään jotain jo olemassa olevaa asiaa. Hän myös tuo esiin, että laadullinen tutkimus on aina kokonaisuus. Analysointi on koko ajan työssä läsnä oleellisesti. Laadullisessa tutkimuksessa on tavoitteena ymmärtää, tulkita sekä soveltaa tutkittavaa asiaa (Pitkäranta 2014, 33).

Tuomi ja Sarajärvi (2018, 98) tuovat esille myös sen, että luotettavuuden lisäämiseksi on hyvä, jos vastaajat ovat oikeasti kyseisen aiheen ja alan

ammattilaisia, jolloin vastaukset ovat paljon luotettavampia. Tämän vuoksi pidin kyselyn ainoastaan päiväkodin työntekijöille. Heistä osa on ollut alalla jo useita vuosia ja osa vähemmän aikaan, mutta yhtä kaikki he kaikki ovat oman alansa ammattilaisia ja työkokemuksen pohjalta vastaukset antavat hyvin laajan kuvan aiheesta.

Minulle oli tärkeää saada tehdä kysely sellaisessa päiväkodissa, jossa itse tunsin työntekijät ja he tunsivat minut. Koen, että tällä tavalla oli mahdollisuus saada rehellisempiä ja autenttisempia vastauksia kysymyksiin

5.2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimustehtävät

Opinnäytetyön tutkimustehtävänä on tutkia, miten oppimistyyliä huomioidaan varhaiskasvatuksessa sekä onko niiden huomioiminen mahdollista toimintaa suunniteltaessa. Tarkoituksena on saada tietoa, pystyykö oppimistyylien perusteella suunnitella toimintaa niin, että eri lailla oppivat pystytään ottaa huomioon. Yhtenä tavoitteena on myös herätellä kasvattajia aiheeseen ja tuoda sitä enemmän esille ammattilaisten parissa.

Työn tarkoituksena on tuoda tietoutta erilaisista oppimistyyleistä ja miten ne varhaiskasvatuksessa mahdollisesti voi tunnistaa ja kuinka ottaa huomioon sekä toiminnan suunnittelussa että pedagogisessa dokumentoinnissa ja havainnoinnissa.

5.3 Aineiston keruu

Aineiston keruu tapahtui kyselyn avulla, joka suoritettiin keväällä 2020. Kysely tehtiin yhden päiväkodin työntekijöille. Kyselyyn vastasi sekä varhaiskasvatuksen opettajia että lastenhoitajia. Kysely toteutettiin nimettömänä.

Kysely toimitettiin 13 kasvattajalle ja vastuksia tuli myös 13. Vastaajista viisi oli koulutukseltaan varhaiskasvatuksen opettajia ja kahdeksan varhaiskasvatuksen lastenhoitajia. Kysely sisältää saatekirjeen sekä kyselylomakkeen. Saatekirjeessä esiteltiin opinnäytetyön tarkoitus sekä oppimistyyliä lyhyesti. (Liite 1.)

Kyselylomakkeessa oli neljä avointa kysymystä oppimistyyleistä ja niiden huomioimisesta sekä vaikutuksesta päiväkodin toimintaan ja opetuksen suunnitteluun. (Liite 2.)

Aineiston keruussa käytetty kysely sisälsi ainoastaan avoimia kysymyksiä. Tuomen ja Sarajärven (2018, 84–85) mukaan kyselyn luomisessa on tärkeää huomioida, että oletuksena on vastaajien aikaisempi tieto tutkittavasta asiasta. Pitkäranta (2014, 22) tuo esiin myös sen, että tutkimusta tekevällä tutkijalla tulisi olla aiheesta ymmärrystä. On tärkeää myös antaa vastaajille tarpeeksi aikaa täyttää kysely, joka usein tapahtuu omalla ajalla.

Oli tärkeää luoda sellaiset kysymykset, joiden avulla pystyi selvittämään nimenomaan, toiminnan suunnitteluun vaikuttavat tekijät sekä vastaajan aiemman tiedon oppimistyyleistä. Kysymyksiä ei mielestäni saa olla liikaa, ja niiden pitää olla sellaisia mihin on helppo vastata. Aloin miettimään kysymyksiä sitä kautta, mihin olisi itse helppo ja mielenkiintoinen vastata. Tuomi ja Sarajärvi (2018, 84) kertovat, että kysely tutkimusmenetelmänä on hyvä silloin, kun halutaan löytää vastauksia siihen, miten joku ajattelee ja miksi toimii, kuten toimii.

5.4 Aineiston analysointi

Tuomi ja Sarajärvi (2018, 76–77) pitävät tärkeänä, että analysointitapaan ja menetelmiin on tutustuttu, jo ennen aineiston keruuta ja myös valittu tuleva analysointitapa. He myös korostavat, että aineiston analyysi nousee koko ajan tutkimuksissa tärkeämpään rooliin ja siihen pitäisi panostaa jatkossa enemmän.

Vastaukset analysoidaan sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysi menetelmänä antaa mahdollisuudet tehdä monenlaista tutkimusta, joka on myös osittain teoreettinen kehys tutkimukselle eikä vain pelkkä analyysimenetelmä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103). Tuomi ja Sarajärvi (2018, 117–118) tuovat esille myös, että sisällönanalyysin avulla pystytään analysoida vastaukset hyvin systemaattisesti sekä objektiivisesti, vaikka lopulta se ei anna vastauksia. Sisällönanalyysi antaa vastauksista tiivistetysti pääkohdat sisällöstä, josta tehdään sitten johtopäätökset.

Aineiston analyysissä hyödynnettiin teorialähtöistä analyysiä. Teorialähtöisen analyysin pohjana on, että analyysi pohjaa johonkin tiettyyn teoriaan, joka on esitelty aiemmin ja sitä halutaan testata uudenlaisessa ympäristössä tai yhteydessä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 110).

Tärkeää teoriapohjaisessa analyysimenetelmässä on analyysirungon muodostaminen. Poimitaan pääasiat ja käsitteet teoriaosuudesta ja sen jälkeen poimitaan analyysirunkoon sopivat asiat kerätystä aineistosta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 128.)

Koska kyselyssäni oli vain neljä kysymystä, koen tärkeäksi ottaa ne kaikki mukaan analysointiin, sillä ne kaikki ovat oleellisessa osassa tutkimustani. Kyselylomakkeet saatuani, ensimmäiseksi numeroin lomakkeet satunnaisessa järjestyksessä. Käytin numeroinnissa kirjain-numero-yhdistelmää (esimerkiksi V2). Numerointi helpotti vastauksien läpikäymistä ja niistä löytyvien yhtäläisyyksien löytämistä. Numeroinnin avulla pystyin luomaan vastauksista yhteenvedon, joka helpotti tuloksien kertomista ja johtopäätöksiä.

5.5 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Eettisiä tutkimuskysymyksiä miettiessä on hyvä huomioida aineistonkeruumenetelmät. Mitä vapaampi on aineistonkeruumenetelmä, sitä enemmän se vaikeuttaa eettisten ongelmien ennalta miettimistä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 147.)

Kvalitatiivista tutkimusta tehdessä on hyvä miettiä, minkälainen on hyvä tutkimus, onko tiedon ja aineiston kerääminen kyseisestä aiheesta hyväksyttävää, miten juuri oma tutkimusaihe on valittu, minkälaiset keinot ovat hyväksytyjä sekä minkälaisen tutkimustulosten tavoittelu on hyväksyttävää. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 148.)

Tuomen ja Sarajärven (2018, 149) mukaan kvalitatiivisessa tutkimuksessa on kaksi tärkeää seikkaa, kun puhutaan hyvästä tutkimuksesta; eettinen kestävyys sekä tutkimuksen johdonmukaisuus. Itse koen työni olevan hyvin johdonmukainen, sillä aihe alue on hyvin rajattu ja aineistonkeruumenetelmänä toimiva informoitu kysely tulee olemaan kaikille sama, jolloin vastaukset pysyvät myös tietyissä raameissa.

Työtä tehdessä täytyy olla rehellinen ja tuoda tulokset esille juuri, sillä lailla, kun ne esiintyvät itselle. Mielestäni aiheeni on niin sanotusti hyvin julkinen. Koko ajan enemmän puhutaan erilaista oppijoista, ja on mielestäni tärkeää tuoda esille aihetta ja saada työntekijöitäkin miettimään oppimistyylien huomioimista työssään enemmän.

Eettisiä pulmia tutkimuksen teossa ovat muun muassa aiheen pysyvyys eettisestä näkökulmasta sekä tutkimustulosten mahdollinen soveltaminen kyseenalaisuus (Tuomi & Sarajärvi 2018, 152-157). Aihe on mielestäni pysyvä, sillä säännöllisin väliajoin tutkitaan, miten suuri merkitys eri oppimistyyleillä on ihmisen oppimiseen. Erilaiset oppimistyyliä ovat kuitenkin tutkittuja aiheita ja ne ovat tuttuja väestölle. Tämän tutkimuksen tulosten soveltamisesta koen itse ainakin olevan vain hyötyä, ja se mahdollisesti jopa edistää luomaan laadukkaampaa varhaiskasvatusta tulevaisuudessa.

Koska aineiston keruu tapahtui nimettömällä kyselyllä työntekijöille, pidän sitä myös eettisesti hyvänä käytäntönä, sillä kyseessä on omien työ- ja toimintatapojen tarkastelu. Työssä ei ole tarkoitus keskittyä esimerkiksi tiettyyn lapsiryhmään, vaan kysely on yleisiä huomioita keräävä. Näin toimiessa myös yksityisyys säilyy niin vastaajien kuin muidenkin osalta. Koen, että tällaisessa aiheessa kaikenlaiset tutkimustulokset ovat ainoastaan hyvä asia. Saadaan heräteltyä alan ammattilaisia huomioimaan erilaisia oppimistyyliä ja oppijoita paremmin sekä sitä kautta luomaan entistä parempia oppimisympäristöjä ja opetustapoja.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan määritellä kahden eri tekijän avulla, jotka ovat validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, että on tutkittu juuri sitä asiaa mitä on luvattu ja reliabiliteetilla taas tarkoitetaan, että tutkimuksessa saadut tulokset on mahdollista toistaa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 160.) Tässä tutkimuksessa tutkittiin sitä, mitä luvattiin, mikä selviää myös tutkimuksessa käytetystä kyselystä. Kysely sisälsi ainoastaan aiheeseen liittyviä kysymyksiä.

6 TULOKSET

Tässä luvussa tuon esiin analyysin kautta aineistosta saadut tulokset. Luvussa käyn läpi vastaukset kysymyskohtaisesti ja jokaisessa kohdassa olen lisännyt myös havainnollistamaan vastaajien kommentteja.

6.1 Oppimistyylien tunnistaminen ja huomioiminen varhaiskasvatuksessa

Oppimistyylien tunnistamisessa parhaiten vastaajat tunnistivat audiitiivisesti ja visuaalisesti oppivat lapset. Kinesteettisen oppimistyylin omaavat lapset jäivät monen vastauksesta puuttumaan kokonaan tai siihen liittyvät viittaukset olivat hyvin vähäisiä. Monet vastaajat pystyivät kuvailemaan hyvin tarkasti, mistä tunnistaa audiitiivisesti ja visuaalisesti oppivat lapset, mutta kinesteettisesti oppivien tunnistaminen oli haasteellista.

Toiset lapset tarvitsevat todella paljon kuvallista tukea, ohjeiden toistoa jne. Kun taas toisille riittää, että on samassa tilassa toisten kanssa ja tekee muuta – tiedostaa täysin ohjeistukset yms. Toiset haluavat tehdä erilaisia tehtäviä oppimisen tueksi. (V4.)

Kuulohavaintojen avulla oppivan tunnistaa siitä, että hän jaksaa tarkkaavaisesti kuunnella. (V1.)

Pienten lasten osalla koen, että oppimistyylin tunnistaminen on melkein mahdotonta, mutta vanhempien lasten kanssa toimiessa pystyy jo erottamaan erilaisia oppijoita. (V13.)

Kysyttäessä, huomioidaanko erilaisia oppimistyyliä toimintaa suunniteltaessa, vastaukset olivat hajanaisia. Kaikki osasivat kuvailla, mitä milläkin oppimistyyllillä oppiva lapsi tarvitsisi oppimisensa tueksi, mutta toteuttamisessa se on haastavaa ison ryhmän kanssa. Toimintaa suunnitellaan monipuoliseksi, jotta olisi mahdollisimman paljon erilaisia tuokioita ja opetustapoja, mutta harvoin pystyy yhden opetustuokion aikana kohdentamaan kaikille eri oppimistyylielle ominaista opetusta.

Toimintaa pyritään suunnittelemaan niin, että se olisi mahdollisimman monipuolista ja vaihtelevaa viikoittain. (V5.)

6.2 Toiminnan sujuvuus varhaiskasvatuksessa

Seuraavaksi kyselyssä selvitettiin, vaikuttavatko erilaiset oppimistyyliet toiminnan sujuvuuteen. Vastaajista kahdeksan oli sitä mieltä, että vaikuttaa ja loput kertoivat, että usein miten selvittää yhdellä suunnitelmalla. He, jotka kokivat oppimistyylien vaikuttavan toiminnan sujuvuuteen, kertoivat toimintatapojen muokkaamisesta kesken toiminnan, jos huomaa, ettei jokin asia toimi, niin kuin kuuluisi.

Jos huomaa kesken toiminnan, että jokin asia ei sujukaan, toimintaa mukautetaan vastaamaan paremmin tarpeita. (V10.)

Riippuu toiminnasta mitä ollaan toteuttamassa, yleensä jatketaan tehdyllä suunnitelmalla ja jälkikäteen mietitään voisiko jotain tehdä toisin. (V7.)

Tästä huomaa, että päiväkodissa työskennellessä täytyy olla jatkuvassa valmiudessa muutosten tekoon. Usein voi käydä jopa niin, että koko päivän suunnitelmat menevät uusiksi ja täytyy luoda uusi suunnitelma ilman varoitusta.

Viimeisenä kyselyssä kysyttiin, olivatko oppimistyyliet ennestään tuttuja kasvattajille. Tähän oli yksimielinen vastaus, että olivat. Kuitenkin vain muutamat vastaajista olivat lukeneet ja tutustuneet oppimistyyliihin ennestään. Monet kuitenkin kokivat, että oppimistyylien huomioiminen tulevaisuudessa osana varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelua tulisi ottaa paremmin huomioon.

Oppimistyyliet olivat nimellisesti tuttuja, mutta tarkemmin en ollut niihin tutustunut ennen tätä. (V3.)

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Lopputuloksena pystytään sanomaan, että oppimistyylien tunnistaminen voi olla päiväkodissa haasteellista varsinkin kinesteettisesti oppivien lasten kohdalla. Uskon tämän johtuvan siitä, että kinesteettisesti oppivat aikuisetkaan eivät aina välttämättä tunnista itseään tämän oppimistyylin omaaviksi. Lapsissa se on vielä vaikeampaa tunnistaa, ja kuten aiemmin tekstissä on jo mainittu, kinesteettisesti oppivat lapset ovat yleensä niitä vilkkaimpia ja heidän saattaa olla vaikea keskittyä.

Auditiivisesti ja visuaalisesti oppivat lapset on helpompi tunnistaa, ja heille on myös helpompi tarjota omaa oppimistyyliä vastaavaa toimintaa hyvin nopeasti ja yksinkertaisilla toimilla. Auditiivisesti oppiva tarvitsee paljon sanallista ohjausta ja visuaalisesti oppivalle olisi hyvä saada kuvia ohjeistamaan toimintaa (Huisman & Nissinen 2000, 41). Nämä on helppo toteuttaa nopeasti ja missä tilanteessa vain, sillä usein kasvattajilla on toiminnanohjauksuvia aina mukana esimerkiksi kaulanauhassa, ja toiminnan sanoittaminen on varhaiskasvatuksessa yksi tärkeimmistä toimintatavoista.

Lasten oppimistyylien tunnistaminen vaatii paljon havainnointia pohjalle ja myös hyvän vuorovaikutussuhteen vanhempien kanssa, sillä heiltä saa arvokasta tietoa lapsesta. Vanhemmat ovat kuitenkin aina oman lapsensa asiantuntijoita.

Kyselyn perusteella on selvää, että jokaisen oppimistyylin huomioiminen toiminnan suunnittelussa on haasteellista ja vaatii yleensä toiminnan muokkaamista kesken toteutuksen. Oppimistyyliä käsitteitä olivat tuttuja kaikille kasvattajille, mutta niihin ei tule automaattisesti kiinnitettyä huomiota varsinkaan hektisessä arjessa varhaiskasvatuksessa.

Koska kinesteettisesti oppivat lapset tarvitsevat oppimisen tueksi koko kehoa osallistavaa opetusta (Kokljuschkin 2001, 89), on heille haastavampi tarjota, kesken jonkin tietyn toiminnan heidän oppimistyyliään vastaavaa toimintaa. Tämän vuoksi onkin tärkeää suunnitella mahdollisimman monipuolista ja vaihtelevaa toimintaa, jotta kaikki lapset saisivat onnistumisen kokemuksia, kun opetus vastaisi heidän oppimistyyliään.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön aihe löytyi itselle hyvin aikaisessa vaiheessa ja halusin tarttua siihen, sillä se kiinnosti itseäni todella paljon. Olen itse ollut aina huono oppimaan perinteisesti lukemalla, ja vasta aikuisiällä löysin itselleni parhaan tavan oppia. Tämä herätti mielenkiinnon oppimistyyliä kohtaan ja nimenomaan sen, pystyisikö niiden avulla vaikuttamaan oppimiseen jo varhaisessa vaiheessa.

Minulla oli heti alusta alkaen mielessä selvä rakenne, miten halusin työn toteuttaa. Haasteita opinnäytetyön prosessiin toi ajantasaisten lähteiden löytäminen sekä koronan tuomat haasteet, jotka vaikuttivat lähinnä aikatauluttamiseen.

Koen kuitenkin, että sain koottua hyvin kattavan ja informatiivisen teoriaosuuden. Halusin luoda teoria osuudesta kattavan, jonka vuoksi sinne lisättiin myös perustietoa varhaiskasvatuksesta sekä oppimisesta. Näin myös ne, jotka eivät välttämättä tiedä varhaiskasvatuksesta, saavat myös kaiken kattavan informaation aiheesta. Mielestäni oli myös tärkeää käydä läpi myös, mitä oppiminen itsessään on sekä miten se tapahtuu lapsilla ja mitä se vaatii.

Teoriaosuuden lisäksi arvokasta tietoa oppimistyyleistä varhaiskasvatuksessa sain toteuttamalla kyselyllä. Kyselyyn vastaajat olivat varhaiskasvatuksen ammattilaisia.

Työ on hyödyllinen varsinkin varhaiskasvatuksessa työskenteleville. Sen avulla saa hyvin lisätietoa lasten oppimisesta ja miten eri lailla lapset voivat oppivat. Sen pohjalta pystyy rakentamaan entistä laadukkaampaa varhaiskasvatusta ja antaa mahdollisesti tuoda uusia näkökulmia, myös lasten käyttäytymisen havainnointiin.

LÄHTEET

- Ahlstrand, A. 2017. Moikataan varpailla: Oivalluksia ohjaamisesta, liikkumisesta ja oppimisesta. 2.painos. Espoo: Kehitysvammaliitto Ry.
- Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M-K. & Siiskonen, T. 2019. Oppimisen vaikeudet. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti.
- Ali, T. 2015. How to learn almost anything in 48 hours: Shortcuts and brain hacks for learning new skills fast. Australia: Hardie Grant Books.
- Alzain, M,A., Clark, S. & Jwaid, A. 2018. Adaptive Education based on Learning Styles: Are Learning Style Instruments Precise enough?. International Journal of Emerging Technologies in Learning Vol 13 (9) 41–52. [Viitattu 6.7.2020]. Saatavana: <https://online-journals.org/index.php/i-jet/article/view/8554/5148>
- Aulanko, M. 1991. Minä osaan: Anna aivojesi toimia. Helsinki: WSOY.
- Coffield, F., Moseley, D., Hall, E. & Ecclestone, K. 2004. Learning styles and pedagogy in post-16 learning: A systematic and critical review. [Verkojulkaisu]. Lontoo: Learning and Skills Research Centre. [Viitattu 26.6.2020]. Saatavana: https://www.researchgate.net/publication/232929341_Learning_styles_and_pedagogy_in_post_16_education_a_critical_and_systematic_review
- Dryden, G. & Vos, J. 2002. Oppimisen vallankumous: Uusien oppimistapojen maailma. Helsinki: Tietosanoma.
- Halinen, I., Hotulainen, R., Kauppinen, E., Nilivaara, p., Raami, A. & Vainikainen, M-P. 2016. Ajattelun taidot ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Hellström, M., Johnson, P., Leppilampi, A. & Sahlberg, P. 2015. Yhdessä oppiminen: Yhteistoiminnallisuuden käytäntö ja periaatteet. Helsinki: Into.
- Hemminki, M. & Männikkö, L. 2006. Purjehdi opin satamaan: Opitaan taitoja. Helsinki: Opintotoiminnan Keskusliitto Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. painos. Helsinki: Tammi.
- Huisman, T. & Nissinen, A. 2000. Oppiminen, oppimistyylit ja liikunta. P. Rintala, T. Ahonen, M. Cantell & A. Nissinen. (toim.). Liiku ja opi – Liikunnasta apua oppimisvaikeuksiin. Jyväskylä: PS-kustannus. 25–46.

- Karila, K. 2013. Varhaiskasvatuksen pedagogiset käytännöt lasten oppimisen mahdollistajina tai rajaajina. Pyhältö, K. & Vitikka, E. (toim.). Oppiminen ja pedagogiset käytännöt varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Oppaat ja käsikirjat 2013:9. Helsinki: Opetushallitus.
- Keltikangas-Järvinen, L. 2006. Temperamentti ja koulumenestys. Helsinki: WSOY
- Keltikangas-Järvinen, L. & Mullola, S. 2014. Maailman paras koulu?. Helsinki: WSOY.
- Kokljuschkin, M. 2001. Unelmien päiväkotit: Kohti parempaa oppimisympäristöä. Helsinki: Kustannusyhtiö Tammi.
- Kronqvist, E-L. 2011. Varhaispedagogiikan kehityspsykologinen perusta. Hujala, E. & Turja, L. (toim.). 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- L 540/2018. Varhaiskasvatustilaki.
- Lindberg, J. 1998. Oppimaan oppiminen: Opas oppimistaitojen kehittämiseen. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A:65. 2. Uudistettu painos. Turku: Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus
- Lonka, K. 2014. Oivaltava oppiminen. Helsinki: Otava.
- Peltomaa, H., Ahokas, A., Apponen, O., Hedman A., Hongisto, S., Mattila, A., Rytönen, O. & Seitola, T. 2005. Psykologian johdantokurssi: Psykkinen toiminta, oppiminen ja vuorovaikutus. Kerava: Opintoverkko Oy.
- Pihlaja, J. 2004. Ajattele, tutki ja opi: Ohjeita oppimiseen ja tutkielmentekoon. Lahti: Soceda.
- Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: Työkirja ammattikorkeakouluun. Forssa: E-oppi Oy.
- Prashing, B. 2000. Erilaisuuden voima: Opetustyyli ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Sajaniemi, N. 2016. Vanhat aivot, uudet oppimisympäristöt – digitalisaatio evoluution haastajana. Ahtola, A. (toim.). 2016. Psykkinen hyvinvointi ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Salmela-Aro, K. 2018. Motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Säljö, R. 2001. Oppimiskäytännöt: Sosiokulttuurinen näkökulma. Helsinki: WSOY
- Sääkslahti, A. 2015. Liikunta varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. [Verkojulkaisu]. Määräykset ja ohjeet 2018:3a. [Viitattu 4.6.2020]. Saatavana: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf
- Oppimistyyliit. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Jyväskylä: Peda.fi. [Viitattu 13.5.2020]. Saatavana: <https://peda.net/hirvensalmi/elomaan-koulu/yl%C3%A4koulu/oppiaineet/oppilaan-ohjaus/7-luokka/oppimistyyliit2/oppimistyyliit>
- Uplus. 2013. Oppimistyyliit – Onko niitä olemassa?. [Verkkosivusto]. [Viitattu 13.5.2020]. Saatavana: <https://www.uplus.fi/oppimistyyliit-onko-niita-olemassa/>
- Vainionpää, J. 2006. Erilaiset oppijat ja oppimateriaalit verkko-opiskelussa. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.
- Vakkuri, K. 1998. Opi tehokkaammin: Opi oppimaan!. Helsinki: BSV kirja.
- Vasta, R. 1997. Kuusi teoriaa lapsen kehityksestä. Kuopio: Puijo
- Vorderman, C., Barker, G., Dr. Moran, A., Senker, C., Sommerilla, S., Grant, M. & Langford, C. 2017. Opiskelutaidot: Auta koululaista parempiin tuloksiin. Helsinki: Readme.fi

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Kyselylomake

Liite 1. Saatekirje

Saatekirje

Seinäjoki 6.2.2020

Hyvä vastaanottaja:

Opiskelen Seinäjoen Ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveystieteiden yksikössä sosionomin tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Suoritan osana opintojani varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden, joten toteutan opinnäytetyöni myös varhaiskasvatuksen kentällä.

Opinnäytetyöni aiheena on erilaiset oppimistyyli- ja niiden huomioiminen varhaiskasvatuksessa. Työn tarkoituksena on selvittää tunnistaa kasvattaja lapsissa erilaisia oppimistyyliä sekä onnistuuko erilaisten oppimistyylien huomioiminen käytännön työssä? Opinnäytetyössä tulee olemaan laaja teoria pohja. Opinnäytetyössä kerätään myös aineistoa, suorittamalla kysely varhaiskasvatuksessa työskenteleville.

Opinnäytetyön teoreettisena kehyksenä on oppimistyylien kolmijako joka on yleisimmin käytetty ja tunnetuin jaottelu. Oppimistyyli kehittyy koko elämän ajan, eikä niiden suhteiden ole koskaan valmis. Niitä myös muokkaavat paljon erilaiset oppimisympäristöt sekä oppimistilanteet. Oppimistyyliä ovat kuulohavaintojen avulla oppiva (auditiivinen), näköhavaintojen avulla oppiva (visuaalinen) ja tuntohavaintojen avulla oppiva (kinesteettinen).

Auditiivinen oppija mielellään keskittyy kuuntelemaan ja keskustelemaan asioista. Sitä kautta hän oppii parhaiten. Hyviä tyyliä on esimerkiksi ääneen lukeminen ja muille asian opettaminen. Visuaalinen oppija taas sisäistää asiat parhaiten ne näkemällä. Visuaaliselle oppijalle parhaiten sopii muistiinpanojen ja ajatuskarttojen tekeminen. Kinesteettinen oppija oppii tekemällä. Miltä jokin asia tuntuu ja toiminnallisuus on tällä lailla oppivalle hyvin suuressa roolissa.

Tutkimuksen tekemiseen on saatu asianmukaiset luvat. Kysely toteutetaan anonymisti ja luottamuksellisesti. Työssä ei tuoda esille vastaajien nimiä tai työpaikkaa. Kyselyyn vastaamisaikaa on noin kaksi viikkoa. Kyselyyn vastaaminen tapahtuu kirjallisesti ja palauttaminen tapahtuu toimistossa olevaan kirjeluoreen.

Opinnäytetyöni ohjaajana toimii Tiina Tiilikka Seinäjoen Ammattikorkeakoulusta. Valmis työ tullaan julkaisemaan Internetissä osoitteessa www.theseus.fi.

Palautathan kyselyn viimeistään 31.3.2020 mennessä

Kiitos paljon ajastasi ja vastauksista.

Ystävällisin terveisin
Susanna Onnela

Liite 2. KyselylomakeKysely varhaiskasvatuksen opettajille ja lastenhoitajille

Vastaa kysymyksiin omin sanoin.

Miten erilaiset oppimistyylit tunnistaa lapsissa?

Miten huomioit erilaiset oppijat/oppimistyylit toimintaa suunnitellessa?

Miten erilaiset oppijat/oppimistyyliä vaikuttavat toiminnan toimivuuteen?
Esimerkiksi pitääkö suunnitelmia muokata kesken toiminnan?

Olivatko oppimistyyliä ennestään tuttuja?